

Forskernes idol

Marte I. Flydal vil ut i rampelyset for å motbevise myten om den innadvendte forsker.

Side 3

Foto: UJB/Gisle K. Sverdrup

Foto som interiør

Forstør, laminér eller lag fototapet av dine beste bilder.

Side 14-15

Byavisen

Nr. 33 - 18. september 2012

Designbyen Bergen

Vi er vitne til en designrevolusjon i bergensregionen, mener Monica Hannestad. Side 10

Kunst for Danmarks plass

Med kunst plassert i gaten vil Tag Team Studio nyansere bildet av Bergens største vegkryss.

Side 24-25

Blod og krig i bokform

Helt siden Karl Jakob Skarstein fikk «Illiaden» i bursdagsgave som syvåring har han vært lidenskapelig opptatt av fortellinger om krig.

Side 20

150 flyturer i året

Stortingspolitiker Jette F. Christensen reiser mellom Bergen og Oslo tre ganger i uken. – Det er gøy å ha en jobb i hver by, sier hun.

Side 4-5

Aktuelt Lokalt | 2

Livsstil Mat | 8

Meninger | 10

Kultur Litteratur | 20

Kultur I byen | 24

Julemeny

for cateringlevering

Pinnekjøtt • Julemiddag
Svineribbe • Lutefisk
Julebrikker

E-post: catering@beredt.no
Tlf. 55 36 26 00 eller 47 93 47 87
www.beredt.no

HORDABUSS

Idrettsveien 53, 5353 Straume ... å reise er å leve

REISETREFF

Loen ~ ord hotell 31.10. - 3 dg. Kun **2200,-**

HYGGEWEEKEND

Klækken Hotel
Båt Strømstad -
Sande ~ ord

RASK PÅMELDING

5.10 - 3 dg.
Utløst **2012,-**

KIELCRUISE

1. natt Klækken hotell
Cruise med
Color Magic

RASK PÅMELDING

15.10 - 4 dg.
Kun kr **3990,-**

LAG OG FORENINGER

Vi har flere fine førjuls
tilbud som passer som
avslutningstur på 2012.

Ring for mer info.

TURER SOM KOMMER

JULEBORDSCRUISE
JULEMARKEDSTUR
JUL PÅ GEILO
NYTTÅRSTREFF - STORD

Tlf. 46 98 77 77 - www.hordabuss.no

Kultur I byen

Ny runde med Emergenza

Denne uken kjører Garage på nytt i gang med Emergenza-festivalens innledende runde, og som avsluttes med en internasjonal finale i Tyskland. Konkurransen er mellom usignerte band fra 24 land. I fjor stakk oslorapperne Envy av med den internasjonale prisen. De første rundene pågår 19. – 22. september, deretter blir det tre runder med semifinaler og til slutt en bergensfinale 17. november.

Gateplankunst

Trafikkskilt med historier. Fotografier av Danmarks plass før og nå. Med kunst inspirert av byens største vegkryss og Solheimsviken skal Tag Team Studio innta gatene.

Janne G. Sjørgulen
janne@byavisen.net

– Helt siden Tag Team Studio flyttet inn i lokalene våre på Damsgård har vi tenkt at vi ville gjøre et kunstprosjekt i området her, sier Arne Bakke fra Tag Team Studio.

Vi står inne i et lite beskjedent rødt brakkebygg med adresse Solheimsgaten 10. Når kunstnerkollektivet erklærer prosjektet «Nabolag» for åpnet 21. september er det her basen vil være, mens kunsten vil være spredd i ulike bygg i området. En del av verkene går rett ut på gateplan.

– Utstillingen varer i to uker, men det byr på utfordringer å ha kunst utendørs. Det gjør at kanskje ikke all kunsten blir stående ut hele utstillingsperioden, sier Bakke.

SKILT MED FØLELSER

Kari Storø er en av kunstnerne som skal prege gatene. Med utgangspunkt i personlige intervjuer om alt fra kjærlighet til brudd, har hun i et tidligere prosjekt laget fem trafikkskilt.

– Kunsten hennes er basert på forholdet mellom offentlig og privat sfære, men skiltene hennes belyser også på en fin måte temaet

nabolag for vårt prosjekt, forklarer kurator Espen Johansen. Han er en av to kuratorer sammen med Morten Kvamme, og ble valgt ut av Tag Team Studio som ansvarlige for utstillingen.

– Visningsrommet vårt har holdt til på Danmarks plass i to år, før vi nå nylig flyttet til Møllendalsveien. Da var det greit å engasjere noen utenforstående til å gjøre dette prosjektet, forklarer Bakke.

Ifølge han har ikke initiativtakerne hatt en forutinntatt konklusjon.

– Vår agenda er å undersøke nabolagsbegrepet og spesielt områdene Danmarks plass og Solheimsviken. I tillegg vil vi nyansere bildet av dette stedet. Kunstnerne har bortimot frie tøyler, men vi er i dialog med dem underveis, sier Bakke.

VERK AV FORURENSNING

Til sammen åtte kunstnere og kunstnergrupper er engasjert i prosjektet. Fotokunstner Johan Sandborg skal fylle brakken i Solheimsgaten med bilder fra området, der de skal stå side om side med gamle fotografier fra samme sted.

– Etter å ha fått tak i gamle bilder fra Universitetet i Bergen har Sandborg oppsøkt

UT I FELTEN: «Nabolag» er det siste prosjektet Tag Team Studio gjør i området, da de nå har flyttet til Møllendalsveien. Den midlertidige brakken i Solheimsgaten 10 utgjør basen til utstillingen som varer i to uker. Omtrent på dagen etter utstillingen er ferdig, rives den. F.v. kunstner Dino Dikic, produsent Robert Johansson, Arne Bakke fra Tag Team Studio, kurator Espen Johansen. Prosjektets andre kurator, Morten Kvamme, var ikke til stede da bildet ble tatt. Foto: Janne G. Sjørgulen

de samme stedene og tatt nye bilder. Han har trolig tatt hundrevis av bilder, men rundt 50 av dem inngår i billedserien i Solheimsgaten, sier Johansen.

Utviklingen fra fortid til nåtid trekkes også frem i Dino Dikic og Jørund Hannevolds samarbeidsprosjekt. De bygger videre på utstillingen «Gjenurensning» som de laget i 2010.

– Med svevestøv som vi samlet fra Danmarks plass, trykket vi ulike motiver. Håpet mitt er at vi nå skal klare å få tak i tegningene til arkitekt Ole Landmark, som i sin tid vant konkurransen om å utforme fasadene på Danmarks plass, sier Dikic.

– Kunstenskal være et tilbakeblikk på det som ble tegnet og hvordan området kunne ha sett ut i dag, forklarer kunstneren.

SOLHEIMSGATENS SKATTER

Bidragstyperne og deltakerne i prosjektet har alle ulik tilknytning til området.

– Jeg tenkte nok litt fordomsfullt om området før, at det ikke var noen grunn til å stoppe opp her. Men steder som Solheimsgaten har mange små skatter og har en merkelig miks av butikker, slik som en slakter, en bruktbuikk og Sveins grill, sier Johansen.

Kunstner Dikic vokste opp og gikk på skole i området. Bakke har på sin side jobbet mye i området, i tillegg til at moren hans ofte var på

besøk hos tante og onkel på Danmarks plass da hun var barn.

– Ellers studerte jeg fotografi på Kunst- og designhøgskolen i Bergen. Området her har vært et hyppig brukt motiv for oss som studerte der. Vi så sjarmen i de gamle industriområdene, sier Bakke som håper å kunne få gjøre flere prosjekter utendørs ved en senere anledning.

– Håpet er at vi kan trekke folk som vanligvis ikke ferdes her, men også å vise kunst til et publikum som ikke ser kunst til vanlig.

Nabolag

- » Kunstprosjekt startet av Tag Team Studio.
- » Kuratert av Espen Johansen og Morten Kvamme.
- » I underkant av ti kunstnere lager verk tilknyttet stedene Danmarks plass og Solheimsviken, samt temaet «nabolag».
- » Har basen i brakken ved Solheimsgaten 10, men stiller også ut kunst i andre bygg og i gatene i området. Oversiktskart over verkene kan fås i brakken.
- » Prosjektet åpner offisielt 21. september og varer til 7. oktober.

Hold deg varm og spar strøm med varmepumpe fra ACsenteret. GRATIS befaringsring? Send AC til 1963 eller ring 51 77 78 70

ACsenteret
Varmepumper

Sondre Lerche skriver opera

En ungdomsopera med Sondre Lerche i en sentral rolle var en av nyhetene da Bergen Nasjonale Opera lanserte sesongprogrammet sitt i Matbørsen i Bergen onsdag 12. september. Det er den 18 år gamle Astrid Luisa Niebuhr, som allerede har gitt ut tre fantasyromaner, som har skrevet librettoen til «Alt om min far». Foruten at Lerche medvirker, er komponisten Atle Hensen og et knippe talentfulle bergenstenåring med. Foto: Presse/Eric Ray Davidson

Et spørsmål om straff

I perioden 21. – 26. september setter Hordaland Teater opp forestillingen «Straff - Eit sørgespel». I forberedelsen til stykket har det kunstneriske teamet, væpnet med teorier, opptakere, kamera, spørreskjema, kunnskap og fordommer stilt spørsmålet: «Hva er egentlig straff?» For blir man et bedre menneske etter et opphold i fengsel? Og er man egentlig ferdig med straffen når soningstiden er over? Skuespillere er Tor Christian F. Bleikli, Karoline Krüger og Arild Vestre.

I byen Scene

Tirsdag 18. september

Ingen stjerner ved inngangen til helvete, En teaterperformance om dikteren Gunvor Hofmo, Hovedbibliotekets auditorium, klokken 18.30.
Med Octavia på teatret, Den Nationale Scene, klokken 9.30.
Drømmebyen, DNS Lille Scene, klokken 19.00.
En midsommernattsdrøm, Teaterkjelleren, klokken 19.30.
Fanny & Aleksander, Den Nationale Scene, klokken 19.30.

Onsdag 19. september

Dagfi nn Lyngbø – Stereo, Ole Bull Scene, klokken 19.00.
Drømmebyen, DNS Lille Scene, klokken 19.00.
Fruen fra havet, Oseana Os Kunst- og kultursenter, klokken 19.00.
En midsommernattsdrøm, Teaterkjelleren, klokken 19.30.
Fanny & Aleksander, Den Nationale Scene, klokken 19.30.
Klubbkveld med Stand Up Bergen, Rick's, klokken 20.30.

Torsdag 20. september

Med Octavia på teatret, Den Nationale Scene, klokken 9.30.
Dagfi nn Lyngbø – Stereo, Ole Bull Scene, klokken 19.00.
Drømmebyen, DNS Lille Scene, klokken 19.00.
Fanny & Aleksander, Den Nationale Scene, klokken 19.00.
En midsommernattsdrøm, Teaterkjelleren, klokken 19.30.
Steve Harley, Rick's Teater, klokken 21.00.

Fredag 21. september

Dagfi nn Lyngbø – Stereo, Ole Bull Scene, klokken 19.00 og klokken 21.30.
Drømmebyen, DNS Lille Scene, klokken 19.00.
En midsommernattsdrøm, Teaterkjelleren, klokken 19.30.
Fanny & Aleksander, Den Nationale Scene, klokken 19.30.
Stra° - Eit sørgespel, Logen Teater, klokken 19.30.
Klubbkveld med Stand Up Bergen, Rick's, klokken 20.30.

Lørdag 22. september

Med Octavia på teatret, Den Nationale Scene, klokken 12.00.
En midsommernattsdrøm, Teaterkjelleren, klokken 18.00.
Drømmebyen, Den Nationale Scene, klokken 18.00.
Fanny & Aleksander, Den Nationale Scene, klokken 18.00.
Stra° - Eit sørgespel, Logen Teater, klokken 18.00 og 20.00.
Dagfi nn Lyngbø – Stereo, Ole Bull Scene, klokken 19.00.
Music in the Night, Fana kulturhus, Nesttun, klokken 19.00.
Helen Arney - The Voice of an Angel, Tivoli, Kvarteret, klokken 20.00

Mandag 24. september

Boble, Teaterkjelleren, klokken 11.30.
Drømmebyen, DNS Lille Scene, klokken 19.00.

I byen Konsert

Onsdag 19. september

Festkonsert, Grieghallen, Bergen
Filharmoniske Orkester, klokken 19.30.

Torsdag 20. september

Concerto Grosso, Grieghallen, Bergen
Filharmoniske Orkester, klokken 19.30.
Sirkus Eliassen, Teglvirket, Kvarteret, klokken 22.00.
TDK with friends, Metro Nattklubb, klokken 23.00.

Fredag 21. september

Solfrid Molland Trio, Fana kulturhus, Nesttun, klokken 19.30.
Hurrakonsert, Ricks Teater, klokken 20.00.
Morning has occurred, USF Verftet, klokken 22.00.
Polkabjørn og Kleine Heine, Hulen, klokken 22.30.
Slagsmålsklubben, Teglvirket, Kvarteret, klokken 22.30.

Lørdag 22. september

An evening with nordic tenors, Grieghallen, Griegsalen, klokken 18.00.
Radiofantomene, Hulen, klokken 22.30.

Mandag 24. september

Russian State Academy Orchestra St. Petersburg, Grieghallen, Griegsalen, klokken 19.30.

I byen Utstilling

Fotoutstilling: Tørrskodd gjennom havet, Lille Lungegårdsvannet, 19. – 22. september.

Malerier, foto og rakuokeramikkk Galleri Pema, 1. april – 31. desember 2013.

Jubileumsutstilling, Åsapaletten, Åsane senter, 15. – 22. september.

Tre døde og en overlevende – y re Titanic-skjebner, Bergens Sjøfartsmuseum, 30. april – 6. januar 2013.

Sankta Sunniva og det heilage skrinet, Bryggens museum, 15. mai – 1. oktober.

Kinasamlingen, Vestlandske Kunstin- dustrimuseum, 15. mai – 31. desember.

Mennesket og tingene, Vestlandske Kunstin- dustrimuseum, 15. mai – 31. desember.

Fragment fra fortida, De Kulturhistoriske samlinger, 1. juni – 31. desember.

Young & Loving 2012! retrospektiv+1, Galleri Format, 11. august – 23. september.

Blant dyr og planter, Leker og mer, 18. august – 28. september.

Ulike syn på August Strindberg, En utstilling på Universitetsbiblioteket i Bergen, Haakon Shetelig's plass 7, 23.

august – 31. oktober.

Konkrete abstraktar fra Holsnøy - Eilif Stene, Galleri Rustica, 25. august – 23. september.

Stian Ådlandsvik, Entrée, 25. august – 30. september.

Galleri Oz 10 år - jubileumsutstilling, Galleri Oz, 26. august – 29. september.

Where Children Sleep, Galleri 3,14, 28. august – 28. september.

Nora Klungveit – salgsutstilling, Galleri Skjold, 30. august – 23. september.

Henriette Emilie Finne - malerier, Galleri Allmenningen, 1. september – 23. september.

Else-Marie Rasmussen: Litt av hvert, Lille Atelier, 1. september – 27. september.

Synneva Heradstveit - Mellomrom, Galleri Langegården, 1. september – 30. september.

Høstutstilling, Rune J Svendsen og Stewart Forrest, Galleri Forrest, Nest- tunvegen, 1. september - 7. oktober.

Øyeblikkets betingelser, Hordaland kunstsenter, 1. september – 21. oktober.

I byen Debatt og møter

Må eldre være deprimeret? Foredrag av Tor Jacob Moe, overlege, spesialist i psykiatri, Fana kulturhus, 18. september klokken 11.00.

Historisk singel, En reise i singel- livets lange, bitre historie. Innledere: Singelforsker Tone Hellesund og singelstudent Neslihan Cin, Teglvirket, 18. september klokken 18.00.

Drømmebyen Bergen med Agnete Haaland, Mikkel Bugge og Hilde Sandvik.

Lille Scene, DNS, 19. september kl. 18.45.

Norske barn på ~ ukt? Innledere: Jon Ole Martinsen (NOAS) og Lise Christo° ersen (Ap), Tivoli, Kvarteret, 20. september klokken 18.00.

Det sosiale språket, Bergen o° entlige bibliotek, 20. september klokken 19.15

Debatt: Sykdommene for folk ~ est, Forskningsdagene, Chagall i Vaskerelven 1, 22. september klokken 12.00.

Debatt: Trøtt av klima, I panelet: Elisabeth Eide, Eystein Jansen og Trygve Lavik, Forskningsdagene, Chagall i Vaskerelven 1, 22. september klokken 13.30.

Debatt: Rettsliggjøring - en trussel mot demokratiet? Forskningsdagene, Peisestuen, Hotel Grand Terminus, 22. september klokken 17.00.

Et oljespurt demokrati, Forskningsdagene, Chagall i Vaskerelven 1, 24. september klokken 19.00.

Bosshenting.no
Vi henter boss, rot og skrot.
1. Du peker vi bærer
2. Utleie av bosstillhengere
3. Bosscontainer-utleie
Ring 09234